

NYKYINEN TILANNE VENÄJÄLLÄ JA TYÖVÄENPUOLUEEN TAKTIikka ³³

Venäjän sosialidemokraattinen puolue elää kovin vaikeata ajankohtaa. Sotatila, ampumiset ja pieksämiset, vankilat täpösen täynnä, proletariaatti nälän näännyttämänä, järjestöllinen kaaostila, jota lisää vielä useiden illegaalisten tukikohtien hävitys ja legaalisten tukikohtien puuttuminen, ja vihdoin kiistat taktiikasta, jotka ovat osuneet yhteen vaikean tehtävän — puolueen yhtenäisyyden palauttamisen kanssa, — kaikki tämä kiertämättä aiheuttaa puoluevoimissa vissiä hajaannusta.

Muodollisena keinona, jolla selviydymme tästä hajaannuksesta, on puolueen yhdistävän edustajakokouksen koollekutsuminen, ja meidän syvä vakaumuksemme on se, että jokaisen puoluetöytätekijän on kaikin voimin kiirehdyttävä tätä koollekutsumista. Mutta sillä aikaa, kun on käynnissä työ edustajakokouksen koollekutsumiseksi, on asetettava kaikkien eteen ja käsiteltävä erittäin vakavasti tavattoman tärkeä kysymys hajaannuksen syvennistä syistä. Kysymys Valtakunnanduuman boikotista on itse asiassa vain pienoinen osa suurkysymyksestä, puolueen koko taktiikan tarkistamisesta. Ja tämä viimeksi mainittu kysymys puolestaan on vain vähäinen osa suurkysymyksestä, nimittäin kysymyksestä Venäjän nykyisestä tilanteesta ja tämän ajankohdan merkityksestä Venäjän vallankumouksen historiassa.

Tämän ajankohdan kahden erilaisen arvioinnin yhteydessä hahmottuu kaksi taktillista linjaa. Eräät (ks. esim.

Leninin kirjoitusta „Molodaja Rossijassa” *) pitävät Moskovan kapinan ja muiden kapinoiden kukistamista vain maaperän ja ehtojen valmistamisena uutta, vieläkin päättäväisempää aseellista taistelua varten. Ajankohdan merkitys nähdään siinä, että perustuslailliset illuusiot ovat särkyneet. Kahta suurta vallankumouskuukautta (marras- ja joulukuuta) pidetään aikajaksona, jolloin rauhallinen yleislakko kasvaessaan kehittyi yleiskansalliseksi aseelliseksi kapinaksi. Kapina on todistettu mahdolliseksi, liike on kohotettu korkeimmalle asteelle, laajat joukot ovat saaneet tulevan kapinan menestykselle välttämätöntä käytännöllistä kokemusta, rauhalliset lakot ovat tehneet tehtävänsä. Tämä kokemus on kerättävä tarkemmin talteen, on annettava proletariaatin koota voimiaan, heitettävä päättäväisesti pois kaikenlaiset perustuslailliset illuusiot ja kaikenlaiset ajatukset Duumaan osallistumisesta, on sisukkaammin ja kärsivällisemmin valmistettava uutta kapinaa, lujitettava yhteyksiä talonpoikaiston järjestöihin, talonpoikaiston, joka kevääseen mennessä nousee varmaan vieläkin voimakkaammin.

Toiset antavat ajankohdasta toisenlaisen arvion. Tov. Plehanov on „Dnevnik” lehtensä³⁴ 3:nnessä ja erikoisesti 4:nnessä numerossa viitoittanut toisenlaisen arvion kaikkein johdonmukaisimmin, vaikka valitettavasti ei olekaan lausunut ajatuksiaan kaikkialla loppuun saakka.

„Sopimattomaan aikaan aloitettu poliittinen lakko”, sanoo tov. Plehanov, „johti aseelliseen kapinaan Moskovassa, Rostovissa y.m. Proletariaatin voima ei osoittautunut kyllin riittäväksi voittoa varten. Tämä seikka olisi voitu nähdä helposti jo etukäteen. Ja siksi ei olisikaan pitänyt tarttua aseisiin”. Työväenliikkeen tietoisten ainesten käytännöllisenä tehtävänä „on osoittaa proletariaatille sen virhe, selittää sille, miten uhkarohkeata on se leikki, jota sanotaan aseelliseksi kapinaksi”. Plehanov ei kiellä sitä, että hän haluaa jarruttaa liikettä. Hän palauttaa mieleen, miten Marx puoli vuotta ennen Kommuunia varoitti Pariisin proletariaattia ennenaikaisista purkauksista. „Elämä on osoittanut”, sanoo Plehanov, „että taktiikka, jota puolueemme on viime kuukausina noudattanut, onkin kelpaamaton. Uusia tappioita peläten meidän on omaksuttava

* Ks. tätä osaa, ss. 83—86. *Toim.*

uusia taktillisia menettelytapoja”... „Pääasia on se, että meidän on viipymättä kohdistettava hyvin paljon huomiota työväen ammatilliseen liikkeeseen”.— „Varsin huomattava osa tovereistamme viehättyi liiaksi ajatukseen aseellisesta kapinasta, joten he eivät voineet ryhtyä vähänkään vakavasti tukemaan ammatillista liikettä”... „Meidän on pidettävä arvossa ei-proletaaristen oppositiopuolueiden antamaa kannatusta eikä pidä sysätä niitä luotamme tahdittomilla poukkoiluilla”. On aivan luonnollista, että Plehanov vastustaa myöskin Duuman boikottia (sanomatta selvästi, kannattaako hän Duumaan osallistumista vai sitä, että valitsijamiesten on muodostettava „vallankumouksellisen itsehallinnon elimet”, jotka niin miellyttävät „menshevikkejä”). „Vaaliagitaatio maaseudulla asettaisi maakysymyksen jyrkästi”. Puolueemme molemmat osat ovat hyväksyneet maiden poisottamisen, ja niiden päätöslauselmat „on nyt aika toteuttaa elämässä”.

Tällaisia ovat Plehanovin katsantokannat, jotka olemme esittäneet melkein täydellisesti „Dnevnikin” kirjoittajan itsensä formuloimina.

Toivottavasti lukija on tästä esityksestä tullut vakuuttuneeksi, että duumataktiikkakysymys on vain osa yhteistä taktiikkaa koskevasta kysymyksestä, joka on puolestaan alistettu kysymykselle koko nykyisen vallankumouksellisen ajankohdan arvioimisesta. Taktiikkaa koskevan erimielisyyden juuret ovat seuraavat. Ei olisi pitänyt tarttua aseisiin, sanovat toiset kehoittaen selittämään, miten uskallettua kapina on, ja siirtämään huomion keskipisteen ammatilliseen liikkeeseen. Sekä toinen ja kolmas lakko että kapina olivat virheitä. Toiset taas ovat sitä mieltä, että täytyi tarttua aseisiin, koska muuten liike ei olisi voinut nousta korkeimmalle asteelle, se ei olisi voinut antaa tarvittavaa käytännöllistä kokemusta kapina-asioissa, se ei olisi voinut vapautua yksinomaan rauhallisen lakon ahtaista puolista, lakon, joka taisteluvälineenä on jo tehnyt tehtävänsä. Toisten mielestä siis kysymys kapinasta jää käytännöllisesti pois päiväjärjestyksestä,— ainakin toistaiseksi, kunnes muodostuu uusi tilanne, joka pakkoittaisi meidät vielä kerran tarkistamaan taktiikkamme. Tästä johtuu välttämättä „perustuslakiin” mukautuminen (Duumaan osallistuminen ja tehostettu toiminta legaalisisessa ammatillisessa liikkeessä). Toisten kannalta päinvastoin juuri nyt

kapinakysymys asetetaan päiväjärjestykseen käytännössä saadun kokemuksen pohjalla, kokemuksen, joka on todistanut mahdolliseksi taistelun sotaväkeä vastaan ja on viitoittanut välittömät tehtävät seuraavan esiintymisen valmistelemiseksi vieläkin sisukkaammin ja vieläkin kärsivällisemmin. Tästä johtuu tunnus: alas perustuslailliset illuusiot! sekä se, että legaaliselle ammatilliselle liikkeelle annetaan vaatimaton sija, ei ainakaan „tärkeintä” sijaa.

On itsestään selvää, ettei meidän ole tarkasteltava tätä kiistakysymystä yhden tai toisen toimintatavan toivottavuuden kannalta, vaan ajankohdan objektiivisten ehtojen kannalta ja ottaen huomioon yhteiskunnalliset voimat. Plehanovin katsantokantaa me pidämme virheellisenä. Moskovan kapinan arviointi, joka sisältyy siihen, että „ei olisikaan pitänyt tarttua aseisiin”, on tavattoman yksipuolinen. Kapinakysymyksen poistaminen päiväjärjestyksestä merkitsee oikeastaan sitä, että tunnustetaan demokraattisen kumouksen vallankumouksellinen kausi päättyneeksi ja katsotaan alkaneeksi sen „perustuslaillinen” kausi, t.s. että joulukuun kapinain kukistaminen Venäjällä samaistetaan, suunnilleen sanoen, Saksan vuoden 1849 kapinain kukistamisen kanssa. Tietenkään ei ole mahdotonta, että vallankumouksemme voisi päätyä sellaiseen lopputulokseen, ja nykyhetken kannalta, jolloin taantumus yltyy riehumaan täydellä voimalla, on helppo myöntää tuollaisen lopputuloksen jo tulleen. Epäilemättä pitää paikkansa myös se, että on tarkoituksenmukaisempaa luopua päättäväisesti kapina-ajatuksesta, jos objektiiviset olot ovat tehneet sen mahdottomaksi, kuin kuluttaa voimia uusiin, hyödyttömiin yrityksiin.

Mutta se merkitsee, että sellainen asiointi, joka on muodostunut tällä hetkellä, yleistetään liian hätäisesti ja tehdään kokonaista aikakautta koskevaksi laiksi. Vai emmekö ole nähneet taantumuksen riehuvan kaikessa rai-vossaan miltei jokaisen suuren askeleen jälkeen, minkä vallankumous on ottanut eteenpäin? Ja eikö liike ole tästä taantumuksesta huolimatta noussut jonkin ajan kuluttua uudelleen vieläkin väkevämpänä? Itsevaltiut ei ole antanut myöten koko yhteiskuntakehityksen väistämättömille vaatimuksille; päinvastoin, itsevaltiut menee taaksepäin aiheuttaen jo protesteja itse kapinan kukistamista tervehtineen porvaristonkin keskuudessa. Vallankumouksellisten luok-

kien, proletariaatin ja talonpoikaiston, voimat eivät ole vielä läheskään loppuun kuluneet. Talospula ja finanssien rappiotila pikemminkin laajenee ja syvenee kuin lievenee. Yksinpä kapinalle ehdottomasti vihamielisen, „oikeusjärjestystä” kannattavan porvaristonkin lehdet tunnustavat uuden purkauksen todennäköiseksi jo nyt, jolloin ensimmäisen kapinan kukistaminen ei ole vielä päättynyt *. Duuman ilveilymäinen luonne piirtyy esiin yhä selvemmin, ja käy yhä varmemmaksi, että on toivotonta yrittääkään osallistua vaaleihin puolueena.

Se olisi likinäköisyyttä, se olisi orjamielisyyttä nykyhetken tilanteessa, jos me tällaisissa oloissa panisimme kapinakusymyksen pois päiväjärjestyksestä. Katsokaas, minkälaiseen ristiriitaan Plehanov joutuu, kun hän kiihkeästi neuvoa toteuttamaan päätöslauselman talonpoikaiston keskuudessa harjoitettavasta agitaatiosta maiden poisottamiseksi ja samalla asettaa tarkoitusperäksi sen, ettei oppositiopuolueita sysättäisi pois luotamme tahdittomilla poukkoiluilla; kun hän haaveilee siitä, että vaaliagitaation yhteydessä maaseudulla asetetaan „jyrkästi” kysymys maasta. Voidaan varmuudella sanoa, että liberaalitilanherrat antavat teille anteeksi miljoonia „tahdittomuuksia”, mutta eivät anna anteeksi kehoituksia maiden poisottamiseen. Eiväthän kadetitkaan suotta sano, että hekin kannattavat talonpoikaiskapinain kukistamista sotaväen voimalla, kunhan sotaväki vain olisi heidän määrättävänä eikä virkavallan määrättävänä (ks. ruhtinas Dolgorukovin kirjoitusta „Pravo” lehdessä). Varmuudella voidaan sanoa, että juuri vaaliagitaatiossahan ei maakysymys koskaan nousekaan esiin niin „jyrkästi” kuin se on noussut, nousee ja tulee nousemaan Duuman ulkopuolella ja ilman poliisien osanotolla suoritettavia vaaleja.

Me olemme asettuneet täydellisesti maiden poisottamisen tunnuksen kannalle. Mutta maiden poisottaminen on vain tyhjää sanahelinää, ellei se merkitse aseellisen kapinan voittoa, sillä talonpoikia vastassa ei nyt ole yksistään sotaväki, vaan myöskin tilanherrojen palkkaamat

* Kas näin kirjoittaa esim. vanhoillis-porvarillinen „Slovo” (n:o 364 tammikuun 25 pnä): „Kaikkein vakaumuksellisimpien keskustaa kannattavien joukossa kuuluu yhä useammin ääniä, tosin vielä arkailevia ja epävarmoja ääniä, että ilman vallankumouksellisten puolueiden valmistamaa uutta purkausta reformi ei tule toteutetuksi kyllin täydellisesti ja kokonaisuudessaan... Nyt ei enää ole jäljellä juuri mitään toiveita reformin toteuttamisesta ylhäältäkäsin rauhallista tietä”.

vapaaehtoisten osastot. Julistaessamme maiden poisottamista me kehoitamme talonpoikia kapinaan. Mutta saisimmeko me, lankeamatta vallankumoukselliseen fraasiin, tehdä sen, jos emme luottaisi työväen kapinan puhkeamiseen kaupungeissa, siihen, että työläiset antavat tukensa talonpojille? Se olisi katkeraa pilkantekoa, jos työläiset taistelujärjestöjen puutteessa tarjoaisivat poliisilaitoksen holhoamien ammattiyhdistysten myötävaikutusta talonpojille, jotka nousevat hyökyaaltona ja alkavat ottaa maita haltuunsa.

Ei, meillä ei ole syytä panna kapinakysymystä pois päiväjärjestyksestä. Meidän ei pidä mennä uusimaan puoluetaktiikkaa siltä kannalta, minkälaiset taantumusolot ovat juuri tällä hetkellä. Emme voi emmekä saa menettää luottamusta siihen, että onnistumme lopultakin yhdistämään kolme erillistä kapinavyöryä — työläis-, talonpoikais- ja sotilaskapinat — yhdeksi voittoisaksi kapinaksi. Meidän on valmistauduttava siihen kieltäytymättä tietenkään käyttämästä kaikkia ja kaikenlaisia „legaalaisia” propagandan, agitaation ja organisaation laajentamiskeinoja, mutta emme suinkaan saa luulla liikoja näiden keinojen kestävydestä ja niiden merkityksestä. Meidän on koottava Moskovan, Donetsin, Rostovin ja muiden kapinain kokemusta, tehtävä sitä tunnetuksi, valmennettava sitkeästi ja kärsivällisesti uusia taisteluvoimia, koulutettava ja karaittava niitä useilla taisteluosiintymisillä partisaanisodan tapaan. Kenties ei uutta purkausta synnykään vielä ensi keväänä, mutta se tulee, ja kaiken todennäköisyyden mukaan se ei ole kovin kaukana. Meidän on otettava se vastaan aseistautuneina, sotilaallisesti järjestyneinä, kykenevinä päättäväisiin hyökkäystoimiin.

Tässä tohdimme hieman poiketa käsittelemään taistelu-ryhmien partisaanitekoja. Mielestämme olisi virheellistä verrata niitä vanhantyyppiseen terrorismiin. Terrori oli kosta yksilöitä kohtaan. Terrori oli intelligenttiryhmien salaliittoa. Terrori ei ollut laisinkaan yhteydessä mihinkään joukkojen mielialaan. Terrori ei valmentanut minkäänlaisia joukkojen taistelujohtajia. Terrori oli tulos epäuskosta kapinaan, kapinaehtojen puuttumisesta,— se oli myös niiden oire ja seuralainen.

Partisaaniesiintymiset eivät ole kosta, vaan sotatoimia. Ne muistuttavat yhtä vähän seikkailua, kuin vapaaehtoisten partioiden äkkiryännäköt vihollisarmeijan selustaan sillä

aikaa, kun tärkeimmällä taistelukentällä on hiljaista, muistuttavat kaksintaistelujain tai salaliittolaisten toimeenpanemia murhia. Partisaanitoiminnot niiden taisteluryhmien taholta, joita molempien fraktioiden sosialidemokraatit ovat jo aikoja sitten perustaneet kaikissa liikkeen suurimmissa keskuksissa ja joihin kuuluu pääasiallisesti työläisiä, ovat epäilemättä yhteydessä joukkojen mielialaan mitä selkeimmin, mitä välittömimmällä tavalla. Taisteluryhmien partisaanitoiminnot valmentavat välittömästi joukkojen taistelujohtajia. Taisteluryhmien partisaanitoiminnot nykyään eivät ole suinkaan seuraus epäuskosta kapinaan tahi seuraus kapinan mahdollisuudesta, vaan päinvastoin ne kuuluvat käynnissä olevaan kapinaan sen välttämättömänä elimellisenä osana. Tietysti aina ja kaikessa ovat virheet mahdollisia, voi tapahtua sopimattomia esiintymisyhteyksiä sopimattomaan aikaan; mahdollisia ovat intoilemiset ja äärimmäisyydet, jotka ovat aina ja ehdottomasti vahingollisia ja voivat vahingoittaa oikeintakin taktiikkaa. Mutta tosiasia on se, että tähän saakka meitä on useimmissa puhtaasti venäläisissä keskuksissa vaivannut toinen äärimmäisyys, se, etteivät taisteluryhmämme ole riittävän aloitekykyisiä, ettei niillä ole riittävästä taistelukokemuksesta, etteivät ne toimi kyllin päättäväisesti. Siinä suhteessa ovat meistä menneet edelle sekä Kaukasia että Puola ja Itämeren maakunnat, s.o. juuri sellaiset keskuksat, joissa liike on eniten loitonnut vanhasta terrorista, missä kapinaa on parhaimmin valmisteltu, missä proletarisen taistelun joukkoluonne on tullut voimakkaimmin ja selvimmin esille.

Meidän on pyrittävä saavuttamaan nämä keskuksat. Meidän pitää edistää taisteluryhmien partisaaniesiintymisiä eikä hillitä niitä, ellemme halua ainoastaan sanoissa valmistella kapinaa ja jos olemme tunnustaneet proletariaatin vakavasti valmistuneeksi kapinaan.

Venäjän vallankumous alkoi siitä, että tsaaria pyydettiin lahjoittamaan vapaus. Ampumiset, taantumus, trepovilaisuus eivät lannistaneet liikettä, vaan lietsoivat sitä. Vallankumous otti toisen askeleen. Se tempasi tsaarilta väkisin vapauden tunnustuksen. Se puolusti tätä vapautta ase kädessä. Se ei kyennyt heti pitämään puoliaan. Ampumiset, taantumus, dubasovilaisuus eivät lannista, vaan lietsovat liikettä. Eteemme hahmottuu kolmas askel, joka ratkaisee vallankumouksen lopputuloksen: vallankumouksellisen

kansan taistelu vallasta, joka kykenisi toteuttamaan vapauden käytännössä. Meidän on luotettava tässä taistelussa demokraattisten vallankumouspuolueiden kannatukseen eikä oppositiopuolueisiin. Sosialistisen proletariaatin rinnalla lähtee siinä kulkemaan demokraattisesti-vallankumouksellinen talonpoikaisto. Se on oleva valtava taistelu, vaikea taistelu, taistelu demokraattisen vallankumouksen viemiseksi loppuun saakka, taistelu sen täydellisen voiton puolesta. Mutta kaikki oireet puhuvat nykyään sen puolesta, että sellainen taistelu lähenee, asiain kulku lähentää sitä. Pitäkäämme siis huoli siitä, että uusi hyökyaalto tapaisi Venäjän proletariaatin jälleen taisteluvalmiina.

„Partiinnye Izoestija” № 1,
helmikuun 7 pnä 1906
Allekirjoitus: *B o l s h e v i k k i*

Iulkaistaan
„Partiinnye Izoestija”
lehden tekstin mukaan
